

»Guds ord havde fremgang, og disciplenes tal voksede meget« (Ap.G. 6,7)

Et sammenstød af anskuelser

Hvorledes vidner vi bedst for Herren, hvorledes bringer vi evangeliet ud til det danske folk? Det spørgsmål optager mange kristne. Lad mig pege på et svar, som vi er tilbøjelige til at overhøre, fordi det forekommer os at være ude af trit med virkeligheden.

Paulus siger, at enhver skal blive i de kår, den stand og stilling, som han var i, da han blev kaldet (1. Kor. 7,17,20 og 24). Dette forordner apostelen i alle menighederne. På den måde bringes evangeliet bedst ud til omverdenen!

Trællene

Til trællene siger han dette opsigtsvækkende: »Blev du kaldet i trællestand, så bryd dig ikke om det; men selvom du kan blive fri, så bliv hellere i den« (vers 21). Han giver med andre ord trællene det råd ikke at benytte sig af muligheden for at få deres frihed.

Kan de ikke udrette langt mere for Herren, hvis de havde deres frihed? Som trælle kan de jo ikke engang være sikre på, at de kan komme til gudstjenesterne og møderne.

Tænk, hvad de kunne udrette, hvis de selv disponerede over deres tid!

Tænk, hvad de kunne udrette, hvis de selv kunne bestemme, hvad de ville bruge alle deres evner og gaver til.

Sådan tænker vi, thi vi mener, at vor tjeneste for Herren er afhængig af de ydre forhold.

Lad os imidlertid forsøge at følge Paulus i hans tankegang, og lad os bede om nåde til at fastholde og anvende den.

Paulus havde oplevet i sit eget liv, at Guds kraft fuldkommedes i hans magtesløshed. Jo svagere Paulus var, og jo dårligere hans ydre omstændigheder var, des mere udfoldede Guds kraft sig igennem ham. Hans tjeneste var fuldstændig uafhængig af de ydre omstændigheder. End ikke lænker og fængsel ødelagde den, tværtimod!

Hvad med trællene? Hvis de benyttede muligheden til at få deres frihed, ville de blive mindre magtesløse – men ville det være en fordel, hvis man ønsker, at Guds kraft skal udfolde sig?

Det lyder som dårskab, at en træl ikke straks skal benytte sig af sin mulighed for at slippe ud af trældommen; man tager sig til hovedet og spørger, om Paulus mon er rigtig klog?

Her har vi atter et eksempel på, at Guds tanker, som Paulus giver udtryk for, ikke er vore tanker – og jeg skulle tage meget fejl, om ikke mange af os dybest set stadig er uenig med Paulus på dette

punkt!

Vi må derfor, hvis vi er indstillet på trods alt at lade Guds ord og dermed Guds tanker stå ved magt, lytte mere opmærksomt på, hvad apostelen her siger.

De kår, Herren har tildelt ham

I vers 17 siger han, at enhver skal leve videre i de kår, som Herren har tildelt ham (eller vandre, således som Herren har tildelt ham). Det er i følge apostelen Herren, der har sat ham, hvor han er!

Hvis du er gift, når Herren kalder dig til omvendelse og frelse, husk da, at det er Herren, der – før du blev omvendt – satte dig i dit ægteskab; derfor skal du ikke forlade din ægtefælle, selv om han/hun ikke følger dig på troens vej!

Hvis du er træl, da Herrens kald nåede dig, husk da, at det var Herren, der satte dig som træl, før du lærte ham at kende!

Det er umuligt for vor tanke at gribe dette. Var det virkelig Herren – var det ikke mennesker, der solgte mig som træl til min nuværende herre?

Nej, det var dybest set Herren. Det er Paulus ikke i tvivl om. Han kendte Herren som *Herren* – Herren over hver »tilfældighed« i mit liv – Herren over mine dage og mine skridt – Herren, der virker alt!

Så dyb en tillid til Gud kan ingen til egne sig uden Helligåndens hjælp. Når vi ser tilbage på vort liv, er der adskilligt, der ser ud som tilfældigheder – men Herren har styret og ledet alt – nu og da aner vi det, og da svimler det for os ved tanken på Guds visdoms dyb.

Det gamle Testamente, som Paulus åndede og levede i, grundfæster os i denne hemmelighedsfulde tillid til Herren, at han er HERREN, ellers ingen, og at han er lysets ophav og mørkets skaber, velfærds kilde og ulykkes skaber, han er HERREN, der virker alt (Esaj. 45,6-7).

Derfor skal vi aldrig haste med at ændre vore forhold til »det bedre«, men altid først rådspørge Herren, hvad der er hans vilje.

Herrens frigivne og Kristi træl

»Thi den, der blev kaldet i Herren som træl, er Herrens frigivne; ligeså er den, der blev kaldet som fri, Kristi træl« (vers 22).

Paulus siger i vers 19, at omskærelse betyder ikke noget, og forhud betyder ikke noget – hans tanke er også, at trældom betyder ikke noget, og frihed betyder

heller ikke noget. Der er kun een ting, der betyder noget, det er at holde *Guds bud* – men det kan en træl gøre ligeså godt som en fri – det er hverken sværere eller lettere for ham end for den fri mand!

At holde Guds bud er ikke at udføre bestemte isolerede handlinger som f.eks. at lade sig omskære. Den, der som Paulus i sin tid, da han var *Saul fra Tarsus*, overholder alle lovens forskrifter, holder ikke dermed Guds bud. Han står snarere i fare for netop som Saul fra Tarsus at bryde dem allesammen og blive en indædt fjende af Herren. Kun den, der har fået loven indskrevet i sit hjerte af Guds Ånd, holder Guds bud, thi de kan sammenfattes i et eneste bud: *Du skal elske din næste som dig selv* (Rom. 13,8-10.)

Men ingen kan indskrive loven i sit eget hjerte. Det kan kun Gud gøre. Hver gang han sætter en synder fri fra syndens og dødens lov, da indskriver han også sin lov i den forløstes hjerte. Han er blevet *Herrens frigivne*. Men han er samtidig *Kristi træl*, thi Guds Ånd binder ham med uopløselige bånd til Kristi herredømme.

Hvad betyder det så, at du er træl – og hvad betyder det, at du er en fri mand? Ingen af delene betyder noget; det eneste, der betyder noget, er, at du er *Herrens frigivne*, friet fra syndens og dødens lov, og dermed *Kristi træl*.

Hvor er det radikalt! Trællen kan altså, fordi han som Herrens frigivne er fri fra synden og døden, opfylde kærlighedsbudet, og den fri mand kan også gøre det, fordi han er Kristi træl! Der er altså ingen forskel på deres stilling!

Kan trællen da ikke udrette mere for Gud, hvis han benytter sig af sin mulighed til at få sin frihed? Nej, det kan han ikke, med mindre Gud siger til ham, at han skal gribe sin frihedsmulighed. Thi Guds sag fremmes principielt ikke ved, at hans tjenere får mere »ideelle« forhold, snarere tværtimod. Det er nok en af vor tids svagheder, at vi kristne har så »ideelle« arbejdsforhold.

Var det ikke bedre, om trællen kunne komme til alle møderne og gudstjenesterne, hvilket han jo kun kan, hvis han bliver en fri mand. Nej, det er også kun bedre, hvis Gud vil det, thi alt, hvad trællen udfører, kan han jo forvandle til en gudstjeneste, idet han gør det af hjertet som for Herren! Det er måske også en af vor tids svagheder, at vi har så let ved at komme til gudstjeneste, at vi slet ikke agter det højt, men kan vælge og vrage, som det nu passer os!

Ja, men hvis nu trællens herre ikke er nogen kristen, var det ikke bedre, at han

forlod ham og fandt en arbejdsplads hos en broder i Herren? Nej, det var det ikke, thi hvordan skulle den ufrelste herre nogen sinde blive en kristen, hvis hans frelste træl forlod ham? Det er måske også en af vor tids svagheder, at vi så hurtigt løber af gårde, når forholdene på vor arbejdsplads ikke behager os.

Kunne han ikke evangelisere, hvis han benyttede sig af sin mulighed til at komme ud af træleskabet og blive en fri mand? Nej, det kan han ikke, med mindre Herren udtrykkeligt siger det til ham, thi i samtlige menigheder forordnede apostelen, at *enhver* skulle blive i den stand og stilling, han var i, da Herren kaldte ham. Hans tanker om evangelisation synes at samle sig om, at når Gud kalder et menneske, er det som regel ikke til et andet arbejde, men til at gøre det vante arbejde på en ny måde, nemlig til Herrens ære og mennesker til gavn; dette gør så stærkt et indtryk på omgivelserne, at det bliver et vidnesbyrd om Herren og dermed en daglig evangelisation i dagligdagens vante omgivelser!

Her mister saltet ikke sit salt, her bliver lyset ikke sat under en skæppe. Her bliver der ikke blot sagt noget om Herren engang imellem, her er de helliges liv en uafbrudt prædiken uden ord!

I er dyrt købt og prisen betalt!

Paulus minder trællene om, at den Herre, de tilhører i tid og evighed, frivilligt er

gået ind i langt dybere nød og lidelse, end selv det værste træleskab kender til. Han har købt dem *dyrt*. Tænker de på, hvad han har gjort for dem, da er deres første tanke næppe, hvorledes de kan forbedre deres omstændigheder, men hvorledes de kan tjene ham bedst. Da bliver deres trængsler små i sammenligning med hans, og måske oplever de det som en ære at lide uret for hans skyld (Fil. 1,29 og Peter 4,13-16).

Vær derfor ikke menneskers trælle – vær ikke trælle under menneskenes værdinormer – om så hele verden påstår, at det er dårskab ikke at udnytte alle sine muligheder og straks gribe chancen, så vær ikke træl under dem, men gå som Kristi træl hans vej, hvor ensom du end måtte blive på den, misforstået af andre og anset for en tåbe!

Det underfulde

Herrens tanker er anderledes end vore; følger vi dem, oplever vi det *underfulde*.

Jeg har allerede nævnt, at Guds kraft (som der jo tales meget om i vor tid) udfolder sig helt i vor magtesløshed. Det er sandelig underfuldt! Enhver, der for Kristi skyld som hans frigivne og hans træl giver afkald på de muligheder, enhver anden uden betænkelighed af nogen art straks ville udnytte til egen fordel, oplever dels en indre glæde, som ikke lader sig beskrive, dels Herrens underfulde bi-stand, som heller ikke lader sig beskrive.

Det betyder ikke, at alt dermed går

glat og ubesværet, men at de usynlige og evige ting bliver mere virkelige, fordi man, ved at give afkald på de timelige fordele, åbner for de evige virkeligheder på en praktisk og konkret måde. Og det er underfuldt!

Da sker det, at Herren gør undere, som vi ikke ventede, og overvælder os med en befriende glæde.

Jeg er vis på, at alle de trælle, som fulgte apostelens råd om ikke at gøre brug af muligheden til frihed, har oplevet disse underfulde ting og derfor har takket og prist Herren, at han gav dem nåde til ikke at følge snusfornuftens ligefremme tanker, men lade Gud råde!

De oplevede en dyb tilfredshed med deres tilværelse, en indre frihed fra alle kødets krav om »forbedringer« og en mild glæde over alle Guds velgerninger midt i deres ofte hårde hverdag – og det er sandelig underfuldt.

Derfor kunne de takke under alle forhold – og i Guds time gik de så til den herlighed, der hele tiden havde lyst over deres jordiske tilværelse og gjort, at livets besværligheder ikke overvældede dem, men snarere hjalp dem til at ile fremad imod målet.

Hele deres liv var med andre ord *underfuldt*.

Klogskabens fare

Den foregående artikel viser, hvor »dårligt« et råd Paulus gav trællene, da han sagde, at de ikke skulle benytte sig af deres mulighed for at slippe ud af trældommen, og hvor »uklogt« trællene handlede, hvis de var så »dumme« at følge apostelens råd!

Mon ikke de fleste af os i et lignende tilfælde i dag ville have sagt omtrent som følger: »Det er klart, at det er Gud, der har beredt dig muligheden for at blive en fri mand! Her er ikke noget at betænke sig på, benyt straks din mulighed og tak Gud derfor!« Og mon der var nogen, der ville have vovet at rejse tvivl om, at sådan og ikke anderledes forholdt det sig?

Ude ved Golgata

Skønt vi uafladeligt opfordrer hverandre til at dvæle derude, har vi svært ved at gøre det. Vi skal helst »videre« – og det i en fart!

Der ser vi vor Frelser hængende i den *dybeste magtesløshed* for – hvorfor? – *for at udrette det største!*

Det var ikke nogen påtvungen magtesløshed, thi ingen havde magt over ham. Nej, det var en *frivillig* magtesløshed – en magtesløshed, han havde valgt – en magtesløshed, han nårsomhelst kunne gøre ende på, men som han – lovet være Gud! – ikke gjorde ende på – en frivillig magtesløshed helt ind i summen af al magtesløshed: døden.

Han lagde livet ned; det bud havde han modtaget af sin Fader, og han havde magt til at lægge det ned.

De råbte til ham: »Stig ned af korset, så vil vi tro dig!« – og han kunne stige ned hvert øjeblik!

Tænk, om han havde afbrudt magtesløsheden med en sådan magtdemonstration – da havde han aldrig fuldbyrdet det værk, hvortil han var kommet – da havde menneskene fået noget at måbe over, deres ønsker om en mægtig begivenhed var blevet tilfredsstillet, men de havde ikke fået nogensomhelst hjælp.

Ikke alene den dybeste frivillige magtesløshed, men også et *dyb af dårskab!*

Hvem kan (hvem vil) følge ham i en sådan fraskriven sig al klogskab? Hvad er mere naturligt end at stige ned fra korset, når man kan? Når Gud har givet dig kraft til at stige ned, så er det selvfølgelig meningen, at du skal bruge din kraft! Hvis ikke du kan indse det, er du en dåre!

Her er slet ikke noget at betænke sig på! Stig ned!

Mon vi her ude ved Herrens kors kan få en anelse om, hvor farlig vor klogskab egentlig er? Den, der lader klogskaben råde, vil forråde Gud. Men han vil ikke vide af det, ikke bæve for det; han vil være helt sikker i sin sag!

Trællene endnu engang

De kunne altså blive frie mænd. Hvis de forblev trælle, var det *helt frivilligt*. Det var dette, Paulus rådede dem til.

Hans råd forargede den dag i dag de »socialt bevidste« og de »progressive«. Du skal ikke danne noget politisk parti med Paulus på programmet!

Som Kristus fuldførte sit værk ved at

være en dåre i de kloges øjne, fuldfører enhver af os sit kald på tilsvarende måde. *Kierkegaard* siger et sted noget i denne retning: »Dersom Guds børn ikke lærer at foragte det, at handle klogt, lige så dybt, som man foragter at stjæle og at aflægge falsk vidnesbyrd, så afskaffer de det evige af deres tilværelse og dermed alt, hvad der er helligt og ære værd, thi det, at handle klogt, er jo at stjæle bestemmelsesretten fra Gud – at handle klogt, det gør alle de halvhjertede, derfor kommer de unægtelig også længst frem her i verden!«

Ganske i overensstemmelse hermed rådede Paulus trældene til ikke at handle klogt, men fornægte sig selv, hvilket jo er det dumme, man kan gøre her i verden. Hans råd var: *giv afkald*, så handler I i hans Ånd, der gav afkald på sin guddoms-herlighed og steg ned og fornædrede sig helt ned til døden på et kors!

Paulus lærte sine venner at være tro i alt, men han lærte dem samtidig ikke at lægge vægt på karrieren. Det er ikke givet, at vi skal udnytte enhver chance, der byder sig, og det er ikke sikkert, at vi skal anvende vore evner og kræfter, som vi selv umiddelbart synes.

Vi er dyrt købte, og vi er ikke vore egne. En anden bestemmer over os og for os; han er Herren.

Sammenstødet

Hvad Paulus rådede trældene til forekommer os nærmest ukærligt. Tog han ikke hensyn til den rent menneskelige side af tilværelsen? Findes der noget mere umenneskeligt end at være træl?

Hvordan kan det forenes med, at alle mennesker er lige for Gud?

Lad os imidlertid ikke ryste apostelens ord af os, men forsøge at forstå ham ret, så de kan være os en vejledning og et lys, når vi befinder os i en situation, hvor den menneskelige klogskab byder os at vælge eet, men hvor evangeliet muligvis, hvis vi bliver stille og vover at bide på Gud, byder os det modsatte.

Paulus afslutter sine ord om trældene således: »Den stilling, som enhver var i, da han blev kaldet, brødre, den skal han blive i *for Gud*« (vers 24). De to sidste ord »for Gud« er afgørende; de siger os to ting, for det *første*, at det er Gud, der afgør, om han skal blive – de pålægger os at søge hans vilje, inden vi træffer nogen af-

gørelse, og de åbner for den mulighed, at Gud siger: »Her skal du ikke blive!« Skal trællen (og vi) imidlertid blive i de hidtidige forhold, hvor svære de end forekommer os, så vil (og det er det *andet*) Gud stå os bi i en sådan grad, at ordene »for Gud« får fuld mening, hvilket bl.a. indbefatter, at Gud er »for os« så påtageligt, at trælvenes herre og vore arbejdsgivere og kammerater får det at mærke!

»*For Gud*« – det er noget helt andet – det giver en hidtil ukendt styrke og en stille myndighed – det skaber respekt – det sætter også en grænse for, hvor langt trælvenes herre og vore arbejdsgivere tør gå i deres urimeligheder – *de får nemlig også med Gud at gøre!*

Det forstår verdens børn ikke – hvordan skulle de det – vi forstår det knapt nok – men enhver, der har prøvet en lille smule af det, ved af erfaring, at her findes skjulte kraft- og glædeskilder, så sandt det også er vor mad at gøre hans vilje, som sendte os. Det var, hvad der lå den store apostel på sinde. Han tog ikke fejl, og han gav aldrig dårlige råd!

Begrænsede, dog ubegrænsede muligheder

Da Paulus, efter at have indanket sin sag for kejseren, ankom til Rom som en slags varetægtsfange, viste det sig, at det ville trække længe ud med hans sag. Han boede da to hele år i en lejet bolig under opsyn af en soldat.

Hvilke muligheder havde han da for at evangelisere? Svaret er, at han havde alle de muligheder, enhver anden har, der bor til leje i et hus. Man kan også sige: han havde alle de muligheder, troen overalt får øje på, og som den udnytter.

Alle, som kom til ham, tog han imod (Ap. G. 28,30-31), og vi kan være forvisede om, at han tog imod dem, ligesom Kristus havde taget imod ham. Han så i enhver gæst et dyrebart menneske, og han gjorde ingen forskel imellem dem; ingen var mere værd end de andre; ingen var mindre værd.

Hvorfor kom de?

Tre dage efter sin ankomst til Rom havde Paulus tilkaldt de fornemste blandt jøderne og aftalt med dem, at han gerne ville forelægge dem sit budskab. På den aftalte dag havde han grundigt ud fra Skrifterne søgt at overbevise dem om, at Jesus er Kristus, Herren og Frelseren, og nogle havde da ladet sig overbevise (Ap. G. 28,23-24).

Før han var kommet til Rom, havde han sendt menigheden sit store brev.

Således var der to grupper, der var

interesserede i at komme til ham, dels de nyomvendte jøder, dels menighedens medlemmer.

Disse to grupper henviste andre til at aflægge ham besøg. På den måde var der formentlig en stadig strøm af mennesker, undertiden få, til andre tider flere, der søgte hen til hans lejede bolig.

Der var naturligvis også mange, der talte ilde om ham; de udbredte et ondt rygte om ham – men også det virkede som en slags gratis reklame, thi der findes mennesker, der, når de får noget negativt at høre om et andet menneske, selv vil undersøge, om det nu også forholder sig sådan, som den negative omtale siger.

Det var mærkelige to år for den virksomme mand; han kunne som varetægtsfange ikke færdes frit omkring, men måtte blive i sin lejede bolig under soldatens opsyn – alligevel var han i fuld virksomhed; thi Gud sendte ham mennesker, og han gav dem det bedste, han havde: evangeliet om Jesus Kristus.

To andre år

På sin tredje missionsrejse havde han i sin tid tilbragt ca. to år i *Efesus* og fået lov til at udrette store ting for Herren. Alle, der boede i provinsen *Asien*, både jøder og grækere, fik Herrens ord at høre; der skete usædvanlige kraftige gerninger ved apostelens hånd, og der udbrød en stor vækkelse (Ap. G. 19,1-21).

Paulus må i sin lejede bolig i Rom ofte have tænkt på årene i *Efesus*, for det var jo der, han havde bestemt sig for også at besøge Rom.

Hvilken tid var så den bedste, de to år i *Efesus* eller de to år i Rom?

I *Efesus* havde han haft sin fulde frihed, i Rom var han bundet til sin lejede bolig, måske endda lænket sammen med en soldat.

I *Efesus* havde mulighederne været ubegrænsede, i Rom var de i høj grad begrænsede.

Det fremgår af Ap. G. 28,30, at det var med *al frimodighed*, Paulus i sin lejede bolig forkyndte dem, der kom til ham, Guds rige og lærte dem om Herren Jesus Kristus; han har altså ikke været nedtrykt ved tanken på, hvor strålende de to år i *Efesus* havde været, og hvor få muligheder han nu havde her i Rom. Han har snarere været opfyldt af bevidstheden om, at hans tider var i Herrens hænder, og at de to år med de begrænsede muligheder for ham var lige så vigtige og værdifulde som de to år i *Efesus* med ubegrænsede muligheder.

Ja, hvem ved, om han overhovedet har betragtet sin tid i Rom i sin lejede bolig som et par år med begrænsede muligheder? Han vidste jo, at de gerninger, han skulle vandre i, havde Gud forud lagt til rette for ham; det gjaldt både de »store« gerninger i *Efesus* og de »små« gerninger

i Rom. Dybest set var hans muligheder altid ubegrænset og dog begrænset, thi de bestod i intet mindre og intet mere end alle de gerninger, der hver dag lå beredte – det gjaldt Paulus, og det gælder enhver af os!

Uhindret

Det sidste ord i Apostlenes Gerninger er ordet »uhindret« (oversat: uden at nogen hindrede ham deri).

Det er et ord, som troen forstår, men som vantroen aldrig kan gribe.

Paulus havde hele sit liv som Herrens apostel ikke mødt andet end hindringer – forfulgt og hadet var han altid – pisket og stenet gang på gang – mishandlet – hujet ud af folkehoben – modsagt og latterliggjort – hertil ofte i andre farer – ofte i kul-

de – ofte på farlige rejser – men over hele hans liv stod dog skrevet så tydeligt, at man må juble: *Uhindret*.

Intet kunne hindre ham i hans tjeneste, thi ingen kan hindre en Guds tjener i at fuldbyrde det hverv, Gud har pålagt ham.

Paulus havde det som *Josva* og *Kaleb* i sin tid. Hvor de andre så uoverstigelige vanskeligheder og hindringer, så de muligheder for fremgang og sejr. Således også Paulus!

Det gjaldt også her i Rom, hvor hans bevægelsesfrihed var begrænset til hans lejede bolig.

Derfor kunne han forkynde *Guds rige* med overbevisning, thi den, der vil forkynde, at Gud hersker, må i gerning vise, at han tror derpå og derfor ikke lader sig overvælde af nogen hindring.

Vi ved ikke, hvor mange der blev vundet for Herren under apostelens to år i Rom, men vi ved med hans egne ord, at han var *fast, urokkelig og altid rig i Herrens gerning*; vi ved også med hans egne ord, at hans møje i Rom *ikke var forgæves i Herren* (1. Kor. 15,58).

Vore egne muligheder

Nogle iblandt os er »aktive«, andre må holde sig til deres stuer. For begge parter gælder det imidlertid, at intet kan hindre dem i at fuldføre deres tjeneste.

Hvis ikke Gud sender mennesker til dem, der må holde sig inden døre, er det måske, fordi han har kaldet dem til at anvende deres sidste år hernede i den allervigtigste tjeneste: *lønkammertjenesten*.

Derfor altid rige i Herrens gerning

Det er vidunderligt at læse 1. Kor. 15. Her får vi grundlaget for hele vor tro: Kristus er død for vore synder, efter Skrifterne; han blev begravet, men han er opstanden på den tredje dag, efter Skrifterne (vers 3 og 4).

Vi får også et indblik i vor egen opstandelse: hvad der sås i forkrænkelighed, opstår i uforkrænkelighed; hvad der sås i vanære, opstår i herlighed; hvad der sås i svaghed, opstår i kraft; der sås et sjæleligt legeme, der opstår et åndeligt legeme (vers 42-44).

Det er imidlertid slet ikke sikkert at vi skal dø og begraves, thi apostelen forkyn-der os også denne hemmelighed: vi skal ikke alle hensove, men vi skal alle forvandles, i et nu, i et øjeblik, når den sidste basun lyder; thi basunen skal lyde, og de døde skal opstå uforkrænkelige, og da skal vi forvandles. Thi dette forkrænkelige må iføre sig uforkrænkelighed, og dette dødelige iføre sig udødelighed (vers 51-53).

Vi får således lov til at skue ind i evigheden, ind i opstandelseslivet, og selvom vi ikke kan fatte det, end sige rumme det, gribes vi af længsel derefter, men samtidig af bæven: er jeg rede, er jeg parat?

Da lyder denne herlige røst gennem alle vore egne bævende stemmer: »Gud ske tak, som giver os sejren ved vor Herre Jesus Kristus« (1. Kor. 15,57).

Vi gribes af glæde og bliver frimodige; Gud skænker os for Kristi skyld, hvad vi aldrig kunne opnå, hvor meget vi end anstrengte os: herlighedslivet i opstandelsen sammen med vor elskede Herre og Frelser!

Tilværelsen får et helt andet perspektiv – det timelige og midlertidige underlægges det evige og evigt varende – vi lader os ikke mere beherske af de synlige

ting, som forgår, men af de usynlige, som bliver til evig tid.

Derfor!

Det får naturligvis praktiske følger – vi bliver helhjertede, rede til at sætte hele vort liv, vort hjem, vore midler, vore evner, al vor tid ind for Herrens sag.

Alt andet ville jo være i modstrid mod, at vi har så herligt et håb. Det mener i hvert fald apostelen Paulus; derfor skriver han: »Derfor, mine elskede brødre! vær faste, urokkelige, altid rige i Herrens gerning; I ved jo, at jeres møje er ikke forgæves i Herren« (vers 58).

Han anvender ordet »møje« og leder dermed vore tanker hen til det sted uden for Jerusalem, hvor al den herlighed, der venter os i opstandelsen, blev vundet til os under Herrens ubeskrivelige lidelse: »Fordi hans sjæl har haft møje, skal han se det, hvorved han mættes« (Esaj. 53,11). Sådan skriver profeten om ham, der blev såret for vore overtrædelsers skyld og knust for vor brødes skyld – hvem kan fatte hans møje?

Kun fordi han holdt ud, er der et levende håb for os. Vi skylder ham alt og må med apostelen udbryde: »Gud ske tak, som giver os (sådan nogle som os!) sejren ved vor Herre Jesus Kristus!«

Derfor, netop derfor tager vi med glæde møjen på os og skammer os, hver gang vi viger udenom.

Møje

Møje omfatter slid og slæb, besvær, kvaler, vanskeligheder, bryderier, alt det, man kun overvinder og kommer igennem, hvis man sætter al sin kraft ind derpå og er besluttet på ikke at give op.

Den slags findes der rigeligt af i menigheden. Derfor holder mange sig på til-

pas afstand eller i periferien af den, så slipper de for møjen.

Hvis man imidlertid forstår, at menigheden er Herrens udvalgte brud, da kan man ikke tænke sig at undslå sig møjen, besværet, sliddet og slæbet; da oplever man det snarere som en ære at få lov til at elske den med Kristi kærlighed og vise det i gerning.

Det indebærer møje at åbne sit hjem for Herrens hellige og verdens børn og altid lade det være åbent.

Det indebærer møje at holde ud i bøn for dem alle – undertiden er det jo en bønnekamp!

Det er også en møje at holde ud i besøgstjenesten – en møje at holde ud, når der er splid og strid – en møje at bære over med hinanden – en møje at være rede i tide og utide!

Men hvilken glæde og forret! Ved al slags møje vindes der nemlig noget. Det er Bibelens tydelige tale (Ordspr. 14,23), og det vidner al erfaring om. Der skabes intet uden gennem hårdt arbejde – og tænk, at Herren, der dog kender al vor skrøbelighed og alle vore mangler, kalder os til at være med i sliddet og slæbet for hans skyld!

Hvem har vundet noget som helst ved at skåne sig selv? Hvem har i lunkenheden og selvbevarelsen fundet livets kilder? Hvem har vakt andre ved at søge sit eget først? Hvem udstråler Kristi kærlighed og glæde uden de, som giver sig selv helt?

Når jeg er til gudstjeneste eller møde, må jeg gang på gang takke Gud for de gamle, der kommer, nogle så skrøbelige, at de knap nok kan gå, andre så svage, at man undres over, at de overhovedet er kommet – og samtidig må jeg nu og da undre mig over, hvor lidt der skal til for at

få yngre med langt flere kræfter til at blive hjemme. Det er, som om nogle har opdraget sig selv ved møjen til møjen og derfor aldrig giver op!

Herligt at tænke på, at de altid har vundet noget ved al deres møje og fortsat gør det!

Blandt dem er der mange, der kender til lønkammerets møje – den bøn, der ikke går af sig selv, men er en kamp, der slider på den kæmpende.

Rige i Herrens gerning

Kun gennem møje, anstrengelse, udholdenhed, kampe, kvaler og besvær bliver man rig i Herrens gerning. Tænk på Herren! Tænk på Paulus! Hvem af os kan tænke sig noget andet?

»Kun hvad du gi'r, bevaret er«, synger vi i en sang og giver dermed udtryk for, at det er saligt at give, ofre, tjene, bære møje for Navnets skyld.

Hvem er blevet rig i Herren ved at skåne sig selv? Hvem er i lunkenheden og klogskaben blevet en lykkelig kristen? Hvem har beriget sin ånd ved at holde Herrens krav på tilbørlig afstand?

Paulus lægger ikke tunge byrder på os, når han formaner os til *altid at være rige i Herrens gerning*. Den tyske oversættelse siger: *altid tage til i Herrens gerning* (altså tage mere og mere på sig); den engelske: *altid strømme over i Herrens gerning*; den nye svenske: *altid give jer helt ud i Herrens gerning*; den nye norske: *gør stadig fremgang i Herrens gerning!*

Her er ikke noget at betænke sig på! Her bliver troen oplagt til at tage fat på den vidunderlige opgave: med tanke på Herrens snare komme og den evige herlighed og med tanke på, at han har købt os til Gud for så dyr en pris, da at kaste alle betæneligheder og forbehold fra os, så vi, grebne af Kristi kærlighed, vandrer med faste skridt i alle de gerninger, han har lagt rede til os, og ikke lader vort blik vige til højre eller venstre.

Faste, urokkelige

Vi kan imidlertid ikke beskrive dette herlige liv i troen og hengivenheden, som var det lutter glad idyl. Det er det ikke, især ikke for fintmærkende samvittigheder og de mere dybtstående sjæle. De kender til, at mismodet sætter ind på dem og atter og atter genfortæller den gamle historie om, hvor håbløse de er.

Hvis der var nogle, der havde grund til at være mismodige over sig selv, var det korinterne; hvilken samling af kødelige kristne i kævl og indbyrdes splid, ude af stand til, som de børn de var, at forstå en egentlig åndelig tale!

Men det er just dem, apostelen formaner så herligt til at være rige i Herrens gerning og altid være det!

Hvordan kan han det?

Det kan han, fordi Kristi fuldbragte værk omfatter alle disse kødelige kristne og gør dem til Guds børn.

Hvis nu mismodet alligevel vil overvælde korinterne, fordi de kommer til at

tænke på deres egen ufuldkommenhed, hvad da? Da er det, apostelen formaner dem til at være faste og urokkelige – naturligvis ikke i dem selv, thi deres karakterfasthed var ikke noget at regne med, men faste og urokkelige i tilliden til, at Herren aldrig vil forkaste dem, men tværtimod fuldende den gode gerning, han havde begyndt i dem.

Den samme fasthed og urokkethed må du og jeg øve os i, når mismodet melder sig og vil få os til at lade hænderne synke. Da får det ikke magt over os og lokker os ikke ind i en ufrugtbar selvbeskuelse, der aldrig fører så meget som eet skridt fremad. Da lyder disse vidunderlige ord derimod i vore øren med al Åndens befriende kraft: »Gud ske tak, som *giver* (uforskyldt og ufortjent) os, deriblandt også mig, den største af alle syndere og den ringeste af alle hellige, sejren ved vor Herre Jesus Kristus!«

Det ord bortvejrer mismodet og vantrøen, så vi med blikket rettet imod Herren fryder os over at måtte få lov til altid at være rige i Herrens gerning!

Vi forstår dybt i vor ånd, at det ikke er noget, vi har gjort os fortjent til, og at det heller ikke er noget, der gør os fortjent til noget, men at det alt sammen er Guds uforskyldte gave til os. Da stemmer vi selv med i de herlige ord: »Gud ske tak, som giver os sejren ved vor Herre Jesus Kristus!«